

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ 2022 ସୁଦ୍ଧା କୃଷକମାନଙ୍କର ଆୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ପାଇଁ କୃଷି ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନ୍ତରିକତା ଓ ସଜ୍ଜୋତାର ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି : ଶ୍ରୀ ରାଧା ମୋହନ ସିଂହ

ଏକ ନୂତନ ଭାରତର ନିର୍ମାଣ : 2022 ସୁଦ୍ଧା କୃଷକମାନଙ୍କ ଆୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ପାଇଁ ସାତ ସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

Posted On: 08 SEP 2017 5:48PM by PIB Bhubaneswar

କୃଷକମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି 2022 ସୁଦ୍ଧା କୃଷକମାନଙ୍କର ଆୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା । ଦେଶରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କୃଷକମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏଭଳି ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ କୃଷି ମନ୍ତ୍ରାଳୟ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ କୃଷି ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନ୍ତରିକତା ଓ ସଜ୍ଜୋତାର ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । କୃଷକମାନଙ୍କ ଆୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ 16 ଅଗଷ୍ଟ 2017 ଠାରୁ କେଉଁକେ ଗୁଡିକରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ କର୍ମଚାରୀ ଓ କୃଷକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାନ ଆୟୋଜନ କରି ସଂକଳ୍ପ ନେଉଛନ୍ତି ।

ସାତ ସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

1. ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି

କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ ଆମ ସରକାର ଜଳସେଚନର ବଜେଟ୍ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି । ‘ପ୍ରତି ବୁନ୍ଦା ଜଳ ଅଧିକ ଫସଲ’ ଏହା ହିଁ ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ମରୁଡି ଭଳି ସମସ୍ୟାର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କୃଷି ସିଂଚନ ଯୋଜନାର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ‘ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପାଣି’ ପହଞ୍ଚାଇବା । ଏଥିପାଇଁ ପଡି ରହିଥିବା ମଧ୍ୟମ ଓ ବୃହତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ଜଳଛାୟା ବିକାଶ ଓ ଜଳଅମଳ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି ।

2. ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଡକ୍ଟର ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚର ଉପଯୋଗ

ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଆମ ସରକାର, ମୃତ୍ତିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଡ ଯୋଜନା ପ୍ରଚଳନ କରି କୃଷକମାନଙ୍କୁ ମାଟିର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହା ଦ୍ୱାରା କୃଷକମାନଙ୍କର ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ପାଇଛି କାରଣ ମୃତ୍ତିକା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଡ ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ସନ୍ତୁଳିତ ସାର ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସରକାର, ଅବୈଧ ଭାବେ ଯୁଗିଆର ବ୍ୟବହାରକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ନିମ୍ନ ଲେପିତ ଯୁଗିଆ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଯୁଗିଆ ଯୋଗାଣକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି । ସରକାର ମଧ୍ୟ ଜୈବିକ କୃଷିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଛନ୍ତି । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂତନ କୌଶଳର ବ୍ୟବହାର ଯଥା: ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଫସଲ ଚାଷ କରିବାର କୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ଆକଳନ ନେଇ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ଚାଷ ଉପଯୋଗୀ ଜମିର ଅନୁମାନ(ମ୍ୟାପିଂ) କରିବା, ମରୁଡି ନେଇ ପୂର୍ବାନୁମାନ କରିବା, ଧାନ ଚାଷ ନ ହୋଇ ଖାଲି ପଡିଥିବା ଜମିକୁ ରବି ଚାଷ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସହଜ ହୋଇ ପାରୁଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, କୃଷକମାନେ ସଠିକ୍ ସମୟରେ କୃଷି ସୂଚନା ଓ ପରାମର୍ଶ ସେବା ଅନୁଲୋଚନରେ ଏବଂ ଟେଲିକମ୍ ମାଧ୍ୟମ କିଷାନ କଲ ସେଣ୍ଟର ଓ କିଷାନ ସୁବିଧା ଆପ ଦ୍ୱାରା ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି ।

3. ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷତିକୁ ହ୍ରାସ କରିବା

ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ପରେ କୃଷକମାନଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା ହେଉଥିଲା ଅମଳ ଶସ୍ୟକୁ ସାଇତି ରଖିବା, ତେଣୁ ସେମାନେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ କମ୍ ଦରରେ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ତେଣୁ ସରକାର କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଗୋଦାମଗୃହ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଅଭାବୀ ବିକ୍ରିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଜମା ରାଶି ଆଧାରରେ ଗୋଦାମଗୃହ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସୁଧ ଛାଡ଼ି କରାଯାଇ ରଖି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି । କୃଷକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ସମନ୍ୱିତ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର ଶୁଙ୍ଖଳ ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମୀଣତଳରେ ଭଣ୍ଡାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି ।

4. ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବା

ସରକାର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଗୁଣବତ୍ତାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କୃଷି ସଂପଦା ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ଏବଂ 6000 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ, କୃଷି ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପୁଞ୍ଜି ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କରାଯିବ, ଯାହା 20 ଲକ୍ଷ କୃଷକଙ୍କୁ ଲାଭବାନ କରିବ ଏବଂ ପ୍ରାୟ 5,00,000 ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

5. କୃଷି ବିପଣନ(ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥା)ରେ ସଂସ୍କାର

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କୃଷି ବିପଣନ ବା ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଂସ୍କାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି । ତିନୋଟି ସଂସ୍କାର ସହିତ ଇ-ନାମର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା 455 ମଣ୍ଡି(ବଜାର) ଏହି ପ୍ଲଟଫର୍ମ ସହିତ ଯୋଡି ହୋଇଛନ୍ତି । ଅନେକ ମଣ୍ଡିରେ ଅନଲାଇନ୍ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସରକାର ଆବର୍ଣ୍ଣ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବଜାର କମିଟି ଆଇନ ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଘରୋଇ ଭାବେ ବଜାର ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସିଧାସଳଖ ବିପଣନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହାଛଡା, ସରକାର କଣ୍ଟାକ୍ ଫାର୍ମିଙ୍ଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାପାଇଁ ଏକ ଆବର୍ଣ୍ଣ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ବିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

6. ସଂକଟ, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସହାୟତା

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଫସଲବୀମା ଯୋଜନା(ଡଗରଇଣ)ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସଂକଟକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ । ଏହି ଯୋଜନା ଏକ ସୁରକ୍ଷା କବଚ ହୋଇପାରିଛି । ଉଭୟ ଖରିଫ୍ ଓ ରବି ଫସଲ ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ କମ୍ ଦର ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି, ସର୍ବାଧିକ ଦର ଯଥାକ୍ରମେ 2% ଏବଂ 1.5% । ଏହି ଯୋଜନାରେ ବିଲରେ ଥିବା(ଠିଆ ହୋଇଥିବା) ଫସଲ ସହିତ ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷତିକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ତଳାଳ 25% ଦାବିକୁ ଅନୁଲୋଚନ ମାଧ୍ୟମରେ ଭରଣା କରାଯାଏ । ନୂତନ କୌଶଳ ଯେପରିକି ସ୍ମାର୍ଟପୋନ, ଉପଗ୍ରହ ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏବଂ ଡ୍ରୋନ ସୁବିଧାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଡଗରଇଣରେ ଭୂମିର କ୍ଷତିର ଆକଳନ କରାଯାଉଛି । ଚଳିତ ଖରିଫ୍ ଋତୁରୁ କୃଷକମାନେ ଉପଭୋକ୍ତା ସେବା କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଅନୁଲୋଚନ ବ୍ୟାଞ୍ଜିକ୍ ସୁବିଧା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରିମିୟମ ରାଶି ଜମା କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ସରକାର SDRF ଏବଂ NDRF ମାଧ୍ୟମରେ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନର ନିୟମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ମାତ୍ର 33% ଫସଲ କ୍ଷତି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ସହାୟତା ପରିମାଣ 1.5 ଗୁଣା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି ।

7. ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

- ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି :** ସମନ୍ୱିତ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବିକାଶ ନିଶାନ ଯୋଜନା କୃଷକମାନଙ୍କ ଆୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ତୁଲାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ରୋପଣ ସାମଗ୍ରୀ, ଉନ୍ନତମାନର ମଞ୍ଚି ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ଚାଷ, ଉଚ୍ଚ ଘନତ୍ୱ ବିଶିଷ୍ଟ ଚାରା ରୋପଣ, ଫଳ ବଗିଚାର ପୁନଃରୁଦ୍ଧାର ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ବା ଅଧିକ ଆୟ ମିଳୁଥିବା କୃଷି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛୁ ।
- ସମନ୍ୱିତ କୃଷି :** ଆମ ସରକାର ମଧ୍ୟ ସମନ୍ୱିତ କୃଷି ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । କୃଷି ବ୍ୟତୀତ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି, ଗୋ ପାଳନ ଏବଂ ମହୁମାଛି ପାଳନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହି ଯୋଜନା କେବଳ କୃଷକ ମାନଙ୍କର ଆୟ ବୃଦ୍ଧି କରୁ ନାହିଁ ବରଂ ମରୁଡି, ବନ୍ୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ପ୍ରଭାବକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ବିଗତ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି ।
- ଶ୍ୱେତ ବିପ୍ଳବ :** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୋକ୍ସିକ ନିଶାନ ଅଧିନରେ ଦେଶୀ ପ୍ରକାରିର ଗୋ ବଂଶର ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ଏହି ପ୍ରକାରିର ଆନୁବଂଶିକ ସଂରକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଦୁଗ୍ଧ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ସରକାର ଦୁଗ୍ଧ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ଭିଡିଓମି ବିକାଶ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ଏହାଛଡା ତାଏରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ବିକାଶ ଯୋଜନା ଆମ୍ଭନିୟମିତ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଛି । ଶ୍ୱେତ ବିପ୍ଳବ କୃଷକଙ୍କ ଆୟବୃଦ୍ଧିକୁ ଗତିଶୀଳ କରାଉଛି ।
- ନୀଳ ବିପ୍ଳବ :** ନୀଳ ବିପ୍ଳବ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ମହ୍ୟାଚାଷ ବିକାଶ ଓ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ନୂତନ ଶୁଭାରମ୍ଭ, ଜାତୀୟ ମହ୍ୟାଚାଷ ଉନ୍ନୟନ ବୋର୍ଡ଼ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅର୍ଦ୍ଧଦେଶୀୟ ମହ୍ୟାଚାଷ,

ଜଳଜୀବ ପାଳନ ଏବଂ ସାମୁଦ୍ରିକ ମତ୍ସ୍ୟଚାଷକୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

V. କୃଷି ବନୀକରଣ ଉପ ମିଶନ : ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କୃଷି ବନୀକରଣ ଉପ ମିଶନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଅନ୍ତ ପସଲ ଚାଷକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା । ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ, ‘ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କରିବା’ “Med Per Ped” ଅଭିଯାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

VI. ମହୁମାଛି ପାଳନ : ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ କୃଷକ/ମହୁମାଛି ପାଳକମାନଙ୍କୁ ମହୁମାଛି ପାଳନ ବିଷୟରେ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଛି । ମହୁମାଛି ପାଳକ ଏବଂ ମହୁ ସମିତି/କଂପାନୀ/ଫାର୍ମ ଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜିକରଣ କରାଯାଇଛି । ସମନ୍ୱିତ ମହୁମାଛି ପାଳନ ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

VII. ଗ୍ରାମାଂଚଳରେ ଘର ଅଗଣାରେ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନର ବିକାଶ : ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ, କୁକୁଡ଼ା ପାଳକମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଆୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରୁଛି । ଛେଳି, ମେଞ୍ଚା, ଘୁଷୁରୀ ଓ ବଡ଼କ ପାଳନ ମାଧ୍ୟମରେ କୃଷକମାନଙ୍କର ଆୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ସଂପର୍କରେ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଗ୍ରାମାଂଚଳରେ ଘର ଅଗଣାରେ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନର ବିକାଶ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟାପକ କରାଯାଇଛି ।

*****

(Release ID: 1503323) Visitor Counter : 4

